MOTIVERING BIJ OMGEVINGSVERGUNNINGAANVRAAG
VOOR EIGEN WERK VAN WETTERSKIP FRYSLÂN

Nieuwbouw gemaal Sjaardaleane

Figuur 1 Vooraanzicht Foto gemaal Sjaardeleane

Datum	:	16-07-2026
Vakgroep	:	Plannen en Projecten Watersystemen
I-nummer	:	I10163

Zaaknummer	:	
Projectmanager	:	[redacted]

Inhoud

Vooraf 3
1. Inhoud werk, aanleiding/motivering (wat en waarom) 4
2. Hoe is het werk voorbereid? 6
3. Legger 8
4. Benodigde zakelijke rechten 9
5. Beperken of voorkomen van de nadelige gevolgen van het werk 9
5.1. Geïnventariseerde nadelige gevolgen en hoe deze - indien mogelijk - te beperken 9
5.2. Financieel nadeel 9
6. Belangenafweging 10

Vooraf

Op grond van artikel 59, lid 1 en artikel 78, lid 1 van de Waterschapswet is het waterschap bevoegd om verordeningen op te stellen. Deze verordening kan alleen gaan over de taken die specifiek aan het waterschap zijn opgedragen. De waterschap verordening van Wetterskip Fryslân bevat alle regels over de fysieke leefomgeving die het waterschap stelt binnen haar beheergebied.

Voor het uitvoeren van de aanleg van het nieuw te bouwen gemaal Sjaardaleane door het waterschap is op basis van artikel 5.3 Omgevingswet een omgevingsvergunning op grond van de waterschap verordening vereist.

In dit document wordt toegelicht *wat* dit werk op hoofdlijnen inhoudt*, waarom* dit werk wordt uitgevoerd (beide punt 1) en *hoe* het werk is voorbereid (punt 2).

Onder punt 3. wordt gedetailleerder ingegaan op de voorgenomen nieuwbouw van de gemalen en wat dit betekent voor de (waterschaps-) legger, zowel qua leggerwaarden van het waterstaatswerk (ligging, vorm, afmeting of constructie) als voor de toewijzing van het onderhoud.

Onder 4. is opgenomen of er eigendom of zakelijke rechten moeten worden verkregen om het werk uit te kunnen voeren. Onder 5. zijn de nadelige gevolgen opgenomen en hoe deze - indien mogelijk – kunnen worden voorkomen of beperkt. Ook wordt ingegaan op de schadevergoeding die eventueel betaald moet worden. Als laatste wordt onder 6 een belangenafweging gemaakt.

Dit document maakt deel uit van de aanvraag en dient ter onderbouwing voor de te verlenen vergunning en bijbehorende leggerbesluit.

1. Inhoud werk, aanleiding/motivering (wat en waarom)

Op basis van het beheer en onderhoudsprogramma van Wetterskip Fryslân is gemaal Sjaardaleane geselecteerd voor groot onderhoud of vervanging. Uit inspectie en beoordeling is gebleken dat het gemaal het beste vervangen kan worden voor een nieuw gemaal.

Dit besluit voorziet in de nieuwbouw van een nieuw gemaal en het verwijderen van de huidige gemaal op dezelfde locatie Sjaardaleane 19, 8734 GH Easterein (zie figuur 2).

Figuur 2 overzichtskaart ligging gemaal Sjaardaleane

Gemaal Sjaardaleane ligt nabij Easterein.
Het gemaal is voorzien van één pomp, is gebouwd in 1994 en heeft een capaciteit van 8.6 m^3/min. Het gemaal ligt in het noordwesten van het beheersgebied van Wetterskip Fryslân, en bemaalt een gebied van 86 ha. De bereikbaarheid van het gemaal is via het erf van een ingelande. Qua verharding is het gemaal goed bereikbaar.

De vervanging van het waterstaatswerk vindt plaats, omdat het huidige gemaal zich in een dermate slechte staat bevindt dat renovatie niet leidt tot een waterstaatswerk die voldoet aan de huidige eisen qua waterbeheer. Met de nieuwbouw van het gemaal kan in de toekomst een goede waterhuishouding in het gebied worden gewaarborgd. De keuze voor vervanging is gebaseerd op het volgende:

1.1. Het gemaal heeft het einde van de technische levensduur bereikt.
Het gemaal heeft het einde van de levensduur bereikt en moet vervangen worden. De civiele constructie is slecht, de damwanden zijn van zeer slechte kwaliteit en de technische installaties zijn verouderd en voldoet niet meer aan de huidige eisen.

1.2 De gemalen dienen te worden aangepast en aan de wettelijke voorschriften ten aanzien van Arbo en veiligheid te voldoen.
De huidige staat van de gemalen voldoet niet meer aan de wettelijke voorschriften ten aanzien van Arbo en veiligheid. Knelpunten, geconstateerd door de veiligheidsdeskundige, moeten worden opgelost om de veiligheid van de objecten te waarborgen.

Met vervanging van het gemaal worden storingen en uitval voorkomen waardoor de waterbeheersing in het bemalingsgebied kan worden gewaarborgd.

Met de nieuwbouw van gemaal Sjaardaleane beschikt het waterschap over moderne, vispasseerbare assets die qua veiligheid, duurzaamheid en bedrijfszekerheid voldoen aan de gestelde eisen.

Het voornemen is om de maatregelen uit te voeren tijdens de periode: tussen 1 dec 2026 en 1 december 2027.

Het waterschap concludeert dat de werkzaamheden hiermee voldoende zijn gemotiveerd (artikel 3.46 Awb) ([1]).

[1] Artikel 3:46 Awb: Een besluit dient te berusten op een deugdelijke motivering.

2. Hoe is het werk voorbereid?

Het werk is als volgt voorbereid:
Er is gestart met het verzamelen van de benodigde informatie benodigd voor het maken van een goede afweging ten aanzien van de keuze voor renovatie of nieuwbouw en de keuze waar het nieuwe gemaal komt te staan. Deze informatie is betrokken uit diverse onderzoeken (landmeten,grondonderzoek/bodemopbouw, ecologie, archeologie en milieukundige kwaliteit van de bodem.
De aanleg van het gemaal wordt op gronden van Wetterskip Fryslân en deels op gronden van derden uitgevoerd. Voorafgaand heeft overleg en/of afstemming plaatsgevonden met de eigenaren van de percelen waar de gemalen worden vervangen. Tijdens de overleggen zijn de nadelige gevolgen als gevolg van dit besluit geïnventariseerd.
De nadelige gevolgen en hoe deze worden voorkomen of beperkt worden beschreven onder punt 5 van dit besluit.

<u>De volgende vooronderzoeken zijn uitgevoerd:</u>

- Landmeetkundige werkzaamheden;
- Inventarisatiewerkzaamheden in het veld;
- Natuurtoets Flora en Faunawet;
- Geotechnisch onderzoek;
- Milieukundig onderzoek;
- Archeologisch onderzoek;
- Onderzoek Kabels en Leidingen (Klic melding).

Op basis van de resultaten van deze vooronderzoeken zijn de definitieve ontwerp tot stand gekomen.

Op basis van de in de voorbereiding geconcludeerde gegevens heeft het Wetterskip gekozen voor nieuwbouw van het gemaal op dezelfde locatie, hiermee beschikt het waterschap over een moderne, vispasseerbare assets die qua veiligheid, duurzaamheid en bedrijfszekerheid voldoen aan de gestelde eisen. Daarnaast draagt dit project bij aan een robuust watersysteem en het beheergebied wordt hiermee meer klimaat adaptief ingericht.

Tijdens de voorbereiding zijn een aantal alternatieven onderzocht, deze alternatieven zijn;

1. Het verplaatsen van gemaal Sjaardaleane voor een betere bereikbaarheid.
2. Het koppelen van de gemalen Sjaardeleane en Meilahuizen.

De alternatieven zijn onderzocht en afgewogen.
Er is niet gekozen voor alternatief 1, omdat:

1. Een aantal duikers/ onderleiders ivm wegen geplaatst moeten worden wat kostenverhogend werkt.
2. Er een nieuwe stroomaansluiting gerealiseerd moet worden
3. De lengte boezemkering toeneemt hetgeen niet in lijn is met het beleid van Wetterskip.

Er is niet gekozen voor alternatief 2, omdat;

- Huidige staat van gemaal Meilahúzen is niet dermate slecht en deze komt daarmee niet in aanmerking voor gehele vervanging..

Het koppelen van beide gemalen aanzienlijke ingrepen in het watersysteem met zich mee brengen waarvoor watergangen verbreed moeten worden en duikers en onderleiders gelegd moeten worden.

Tijdens de voorbereiding is het ontwerp intern afgestemd met:
☒ ecoloog
☒ hydroloog
☒ eigendomsbeheer
☒ technisch adviseur waterkering
☒ assetbeheer
De adviezen van de specialisten zijn meegenomen in het ontwerp.

Het waterschap concludeert dat het besluit hiermee zorgvuldig is voorbereid (artikel 3.2 Awb ([2])).

[2] Artikel 3:2 Awb: Bij de voorbereiding van een besluit vergaart het bestuursorgaan de nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen.

3. Legger

Het waterschap is op basis van artikel 2.39 Omgevingswet en artikel 78 lid 2 van de Waterschapswet verplicht tot het vaststellen van een legger. In de legger worden de eisen (leggerwaarden) opgenomen waaraan een waterstaatswerk dient te voldoen qua ligging, vorm, afmeting en functionele eisen (constructie). Daarnaast wijst de legger de onderhoudsplichtige aan.

De legger bestaat uit een register met bijbehorende kaarten waarin een overzicht van de waterstaatswerken in het beheergebied van Wetterskip Fryslân is opgenomen. Door dit werk wijzigen de leggerwaarden van het betreffende waterstaatswerk.

De volgende waterstaatswerken worden aangelegd of gewijzigd, met de volgende specificaties (leggerwaarden) De hier genoemde leggerwaarden worden opgenomen in legger:

A. Nieuw aan te leggen waterstaatswerken

A1 Nieuwbouw gemaal Sjaardaleane

Er wordt een nieuw gemaal gebouwd op dezelfde locatie

Leggerwaarden:

*Code: KGM0269048 (nieuw)
*Naam: Gemaal Sjaardaleane
*Waterbeheerfunctie: Afvoergemaal
*Capaciteit: 8.6 m³/min
*Vispasseerbaar: ja
* Onderhoudsplichtige: Wetterskip Fryslan
* Onderhoudsverplichting: Gewoon en buitengewoon onderhoud (Waterschapsverordening art.2.2)

C. Te verwijderen waterstaatwerken

C1 Bestaand gemaal Sjaardaleane

Het bestaande gemaal Sjaardaleane (KGM0003338) wordt verwijderd en van de legger afgevoerd.

C2 Inlaat bij het gemaal;

Inlaat KDU231727 wordt verwijderd en van de legger afgevoerd.
Er zijn andere duikers die als inlaat fungeren op meer logische plekken.
Hierdoor is de inlaat bij het gemaal overbodig.

4. Benodigde zakelijke rechten

Voor de aan te leggen gemalen/constructie verandert de eigendomssituatie niet. Ook is er geen reden om zakelijke rechten te vestigen.

5. Beperken of voorkomen van de nadelige gevolgen van het werk

5.1. Geïnventariseerde nadelige gevolgen en hoe deze - indien mogelijk - te beperken

Tijdens de voorbereiding van het project en dit besluit zijn de volgende nadelige gevolgen geïnventariseerd, namelijk:

a. Tijdelijke nadelige gevolgen (gevolgen tijdens de uitvoering)

- Er kan tijdelijk verkeershinder als gevolg van bouwactiviteiten ontstaan. Hierbij moet gedacht worden aan de aan- en afvoer van bouwmaterieel en materiaal.
- Er kan geluidshinder optreden als gevolg van bouwverkeer, bouwactiviteit en inzet van een tijdelijke pompinstallatie gedurende de bouwtijd.
- Gebruik van rij-en werkstroken op aanliggende agrarische percelen.
- Tijdelijke ingebruikname van terrein ten behoeve van werkterrein

Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden worden dan ook de volgende maatregelen getroffen teneinde de nadelige gevolgen tijdens het werk te beperken:

- Gebruik van rijplaten op rij- & werkstroken, overslaglocaties, indien weer- en terreinomstandigheden daar om vragen.
- Toepassen verkeersvoorzieningen (bebording, afzettingen en hekwerken);
- Uitvoering van de werkzaamheden tijdens reguliere werktijden om de periode van geluidshinder zo veel mogelijk te beperken.

Bij het gebruik van de agrarische gronden wordt het schadeherstel voor zover mogelijk uitgevoerd door Wetterskip Fryslân.

5.2. Financieel nadeel

Voor het tijdelijk in gebruik hebben van grond in verband met het gebruik van rij- en werkstroken en werkterrein ontvangen rechthebbenden (eigenaren / pachters) een vergoeding voor op grond van artikel 15.1 van de Omgevingswet en de Schadevergoedingsregeling waterstaatswerken (onderhoud, aanleg en wijziging) van Wetterskip Fryslân.
Voor het tijdelijk gebruik van het werkterrein wordt met de rechthebbenden op voorhand een gebruiksovereenkomst gesloten. De vergoeding in deze overeenkomst voor het werkterrein is conform de schadevergoedingsregeling waterstaatswerken Wetterskip Fryslan (onderhoud, aanleg en wijziging).

Mochten rechthebbenden en eventueel andere belanghebbenden menen dat zij, onevenredige schade hebben geleden als gevolg van dit besluit dan kunnen zij na verlening van de omgevingsvergunning op basis van artikel 5.1 Omgevingswet een verzoek om schadevergoeding indienen bij het dagelijks bestuur van Wetterskip Fryslân. In een voor bezwaar en beroep vatbaar besluit wordt vervolgens een beslissing genomen op het ingediende verzoek.

6. Belangenafweging

Tot slot geldt dat in de voorbereiding bij het opstellen van dit project op basis van artikel 3:4 Awb, er een belangenafweging heeft plaatsgevonden. De nadelige gevolgen van het werk en de wijze waarop deze ongedaan of beperkt worden, staan beschreven in dit document. In de besluitvorming is geconstateerd dat de (mogelijk) nog aanwezige nadelige gevolgen niet onevenredig zijn in verhouding het te dienen doel van dit besluit, namelijk het op peil houden van de waterschapswerken.

Het dagelijks bestuur van Wetterskip Fryslân, namens deze,

Vakgroepleider Plannen en Projecten, Waterketen

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen